

Αντίστροφα θέματα

Δίνονται τα πιο κάτω κείμενα στα νέα ελληνικά, με σκοπό να αποδοθούν στα αρχαία ελληνικά, αξιοποιώντας το λεξιλόγιο, τα γραμματικά και συντακτικά φαινόμενα που γνωρίζετε.

Α΄

Νέα Ελληνικά	Αρχαία Ελληνικά
<p>Εγώ νομίζω ότι αυτοί θα είναι ικανοί να διδάσκουν την αρετή. Πρέπει να γνωρίζουν οι νέοι τον καλό δάσκαλο και να επιχειρούν να πηγαίνουν κοντά στον Πρωταγόρα.</p>	<p>-----</p> <p>-----</p> <p>-----</p> <p>-----</p> <p>-----</p> <p>-----</p>

Β΄

<p>Νομίζω ότι πρέπει οι καλοί άρχοντες να φροντίζουν πάντοτε για την ευτυχία των πολιτών. Αν οι πολίτες είναι ευτυχισμένοι, η πόλη προοδεύει.</p>	<p>-----</p> <p>-----</p> <p>-----</p> <p>-----</p> <p>-----</p>
---	--

Γ΄

<p>Επειδή γνωρίζω ότι εσύ είσαι ενάρτεος νέος, σου λέγω ότι δεν πρέπει να συναναστρέφεις τους σοφιστές.</p>	<p>-----</p> <p>-----</p> <p>-----</p>
---	--

Δ'

Αφού συγκεντρώθηκαν οι στρατιώτες, ο βασιλιάς είπε ότι είναι ανάγκη να εκλέγονται πολύ καλοί στρατηγοί, για να μπορέσουν να βοηθήσουν τους πολίτες να επιστρέψουν στην πατρίδα όσο το δυνατό γρηγορότερα. Εκείνοι με ευχαρίστηση άκουσαν το βασιλιά να λέει αυτά.

(Εισαγωγικές 2003)

Ε'

Μερικές από τις πόλεις δεν ήθελαν να βοηθούν τους συμμάχους. Όταν οι Αθηναίοι έφτασαν, όλοι οι άρχοντες άρχισαν να υπόσχονται σ' αυτούς πολλά.

(Ενιαίες 1999)

Α'

Νέα Ελληνικά	Αρχαία Ελληνικά
<p>Εγώ νομίζω ότι αυτοί θα είναι ικανοί να διδάσκουν την αρετή. Πρέπει να γνωρίζουν οι νέοι τον καλό δάσκαλο και να επιχειρούν να πηγαίνουν κοντά του.</p>	<p>Ἐγὼ οἶμαι (νομίζω) ἔσσεσθαι αὐτοὺς ἰκανοὺς διδάσκειν τὴν ἀρετὴν. Χρὴ γινώσκειν τοὺς νέους τὸν καλὸν διδάσκαλον καὶ ἐπιχειρεῖν ἰέναι παρὰ Πρωταγόραν.</p>

Β'

<p>Νομίζω ότι πρέπει οι καλοί άρχοντες να φροντίζουν πάντοτε για την ευτυχία των πολιτών. Αν οι πολίτες είναι ευτυχισμένοι, η πόλη προοδεύει.</p>	<p>Νομίζω (οἶμαι, ἡγοῦμαι) δεῖν (χρῆναι) τοὺς ἀγαθοὺς ἄρχοντας ἀεὶ ἐπιμελεῖσθαι τῆς τῶν πολιτῶν εὐδαιμονίας (εὐπραξίας) περὶ τῆς τῶν πολιτῶν εὐδαιμονίας. Εἰ οἱ πολῖται εὐδαιμόνες εἰσι, ἡ πόλις εὐδοκιμεῖ (εὖ πράττει, εὐπραγεῖ).</p>
---	--

Γ'

<p>Επειδή γνωρίζω ότι εσύ είσαι ενάρετος νέος, σου λέγω ότι δεν πρέπει να συναναστρέφεις τους σοφιστές.</p>	<p>Γινώσκων σε (ἐπεὶ γινώσκω) ὄντα ἀγαθὸν νέον λέγω σοι οὐ δεῖν συγγίγνεσθαι (συνεῖναι, ὁμιλεῖν) τοῖς σοφισταῖς.</p>
---	---

Δ'

<p>Αφού συγκεντρώθηκαν οι στρατιώτες, ο βασιλιάς είπε ότι είναι ανάγκη να εκλέγονται πολύ καλοί στρατηγοί, για να μπορέσουν να βοηθήσουν τους πολίτες να επιστρέψουν στην πατρίδα όσο το δυνατό γρηγορότερα. Εκείνοι με ευχαρίστηση άκουσαν το βασιλιά να λέει αυτά.</p>	<p>Συναθροισθέντων (συγκληθέντων) τῶν στρατιωτῶν / Ὅτε οἱ στρατιῶται συνεκλήθησαν, συνηθροίσθησαν, βασιλεύς εἶπε ἀνάγκη εἶναι (ἀναγκαῖον εἶναι)/ ὅτι ἀνάγκη ἐστὶ αἰρεῖσθαι ἀρίστους στρατηγούς, ἵνα δυνηθῶσι βοηθῆσαι τοῖς πολίταις ἐπανελθεῖν ὡς τάχιστα οἴκαδε. Ἐκεῖνοι ἄσμενοι (ἄσμένως) ἤκουσαν τοῦ βασιλέως ταῦτα λέγοντος.</p>
--	--

Ε'

<p>Μερικές από τις πόλεις δεν ήθελαν να βοηθούν τους συμμάχους. Όταν οι Αθηναίοι έφτασαν, όλοι οι άρχοντες άρχισαν να υπόσχονται σ' αυτούς πολλά.</p>	<p>Τινές τῶν πόλεων οὐκ ἐβούλοντο βοηθεῖν τοὺς συμμάχους. Ἀφικομένων τῶν Ἀθηναίων / ὅτε οἱ Ἀθηναῖοι ἀφίκοντο, πάντες οἱ ἄρχοντες ἤρξαντο ὑπισχνόμενοι αὐτοῖς πολλά.</p>
---	---

ΓΕΝΙΚΕΣ ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΟΡΘΟΓΡΑΦΙΑ

Όταν διδάσκουμε το μάθημα των αρχαίων ελληνικών στην κατεύθυνση, τόσο στη Β΄ όσο και στην Γ΄ Λυκείου, είναι καλό και βοηθά πολύ τα παιδιά να γίνεται ορθογραφία σε **τακτική περίοδο** κάθε εβδομάδα. Καλό είναι τα παιδιά να έχουν **ξεχωριστό τετράδιο**, έτσι ώστε να βλέπουν με την πάροδο του χρόνου την πρόοδό τους. Προτείνουμε κάποιους τρόπους που πιστεύουμε ότι θα οδηγήσουν σε θετικά αποτελέσματα:

1. Για να εξοικονομήσουμε το χρόνο, που είναι πολύτιμος στο μάθημά μας, διαθέτουμε μερικά λεπτά στην αρχή της περιόδου υπαγορεύοντας ένα μικρό κείμενο τεσσάρων ή πέντε γραμμών. Το υπαγορευμένο κείμενο στη συνέχεια θα δοθεί στα παιδιά, για να το διορθώσουν στο σπίτι. Είναι δυνατό ο διδάσκων να αφιερώσει μερικά λεπτά για κάποια γενικά σχόλια και να λύσει τυχόν απορίες των παιδιών. Την επόμενη φορά που θα έχουν ορθογραφία προτείνεται να γίνεται κάποιος έλεγχος στα τετράδια.
2. Αν διαθέτουμε περισσότερο χρόνο, μπορούμε να αφιερώσουμε ολόκληρη την περίοδο. Κάποιο παιδί μπορεί να γράφει στον πίνακα, έτσι ώστε να μας δοθεί η ευκαιρία να συζητήσουμε τα λάθη, όχι μόνο του παιδιού που έγραφε στον πίνακα, αλλά και των άλλων παιδιών που θα τα ενθαρρύνουμε να αναφέρουν τα λάθη τους. Επισημαίνοντας τα λάθη τους επαναλαμβάνουμε τους κανόνες που προφανώς έχουν ξεχάσει, θυμίζουμε αρχικούς χρόνους ρημάτων, ανακαλούμε γνώσεις συντακτικού που βοηθούν στο να γράφουμε σωστά. Για παράδειγμα, μετά το υποθετικό *εί* δεν ακολουθεί υποτακτική, άρα ο μαθητής θα σκεφτεί ποιος υποθετικός λόγος υπάρχει και τι εκφράζει.
3. Δεν πρέπει να ξεχνούμε ότι η ορθογραφία υπαγορεύεται τρεις φορές, για να δώσουμε σε όλα τα παιδιά το χρόνο που χρειάζονται, για να ελέγξουν το κείμενό τους. Τα παιδιά πρέπει επίσης να ξέρουν πώς βαθμολογείται η ορθογραφία, έτσι ώστε να βαθμολογούν τον εαυτό τους και να βλέπουν σταδιακά τη βελτίωσή τους.

ΔΕΙΓΜΑΤΑ ΑΣΚΗΣΕΩΝ

Ορθογραφία

Κείμενο για υπαγόρευση

Ἦν δέ τις Ἀπολλοφάνης Κυζικηνός, ὅς καὶ Φαρναβάζω ἐτύγγανεν ἐκ παλαιοῦ ξένος ὦν καὶ Ἀγησιλάω κατ' ἐκείνον τὸν χρόνον ἐξενώθη· οὗτος οὖν εἶπε πρὸς τὸν Ἀγησίλαον ὡς οἶοιτο συναγαγεῖν αὐτῷ ἅν εἰς λόγους περὶ φιλίας Φαρνάβαζον. Ὡς δ' ἤκουσεν αὐτοῦ σπονδὰς λαβὼν καὶ δεξιὰν παρῆν ἄγων τὸν Φαρνάβαζον εἰς συγκεκριμένον χωρίον, ἔνθα δὴ Ἀγησίλαος καὶ οἱ περὶ αὐτὸν τριάκοντα χαμαὶ ἐν πόᾳ τινὶ κατακείμενοι ἀνέμενον·

Ξενοφ. Ἑλληνικά, Δ, 1, 29

Ορθογραφία

Να εντοπίσετε και να διορθώσετε τα ορθογραφικά λάθη που υπάρχουν στο κείμενο που ακολουθεί.

Ἐπεὶ δ' οὖν ἔγνω ὁ Ἄστυάγης σφόδρα αὐτὸν ἐπιθειμοῦντα ἔξω θηρᾶν, ἐκπέμπει αὐτὸν σὺν τὸν θεῖον καὶ φύλακας συνπέμπει ἐφ' ἵππων πρεσβυτέρους, ὅπως ἀπὸ τῶν δυσχωριῶν φυλάττειεν αὐτὸν καὶ εἰ τῶν ἀγρίων τι φανοίη θηρίων· ὃ οὖν Κῦρος τῶν ἐπομένων προθύμως ἐπυρθάνετο ποίης οὐ χρὴ θηρίοις πελάζειν καὶ ποῖα χρὴ θαροῦντα διώκειν· ἢ δ' ἔλεγον ὅτι ἄρκτοι τε πολλοὺς εἶδη πλησιάσαντας διέφθειραν.

Ξενοφ. Κύρου Παιδεία, Α, 4, 7

Λύση άσκησης

Ἐπεὶ δ' οὖν ἔγνω ὁ Ἄστυάγης σφόδρα αὐτὸν ἐπιθυμοῦντα ἔξω θηρᾶν, ἐκπέμπει αὐτὸν σὺν τῷ θεῖῳ καὶ φύλακας συμπέμπει ἐφ' ἵππων πρεσβυτέρους, ὅπως ἀπὸ τῶν δυσχωριῶν φυλάττειεν αὐτὸν καὶ εἰ τῶν ἀγρίων τι φανείη θηρίων· ὃ οὖν Κῦρος τῶν ἐπομένων προθύμως ἐπυρθάνετο ποίοις οὐ χρὴ θηρίοις πελάζειν καὶ ποῖα χρὴ θαροῦντα διώκειν· οἱ δ' ἔλεγον ὅτι ἄρκτοι τε πολλοὺς ἤδη πλησιάσαντας διέφθειραν.